

למה להסתפק במקור אחד

בעידן שבו השליטה בידי היא כוח, הדבר המשוכן ביותר הוא רכישת מונופול על הידע. גל האנציקלופדיות שמצוין עכשו את המדים מהוות תרומה חשובה למניעת היוצרות של מונופול כזה. זהר שביט, על אנציקלופדיות לילדיים, המ עבר לתקליטורים וידע סמכותי בכלל

ליידי גלובס, 28, יוני-יולי 1994

"בימה"ב נערכו כמה אנציקלופדיות, והנודעת שבהן - "ראי העולם" (מאה 13) מאת יינצנטיס דה בובואה, שבה הובא מידע בהיסטוריה, מדעי הטבע ובמדעי הרוח, אנציקלופדייה זו - בבדל מהחרות בימה"ב - דותה סדרה בסדר וושאי וכורנוולוגיים. ייסודו האלביתי בחיבורים אנציקלופדיים הונาง עם התפשטותו של תנועת ההשכלה באירופה והחמתה המקצועית שבאה בעקבותיה, כגון 'הפריה הכללית', הקדושה והחילונית, מתוך הניר האיטלקי וצ'נסו מארקו קורונלי (1706-1701).

"ללאנציקלופדיות המודרניות הראשונות נחשבים 'לקסיקון הטכני' של ג'ון האריס (1704) והציקלופדיה" (1728) של אפרים צ'ימברס, שהנרגיג את שיטת הפיזיות מערך ערך. אנציקלופדיה זו הייתה יסוד לאנציקלופדיה הנודעת ביותר בתחום תקופת, 'האנציקלופדיה' הצרפתיות (1772-1751), שנוצרה הראשי היה זידרו. בכתיבתה של אנציקלופדיה זו חבור יהוד מומחים מן המדעים השונים: שיטה זו של מחברים שונים הונגה מא בכל האנציקלופדיות הגדולות, כגון אנציקלופדיה בריטיניקה' (מהדורה ראשונה, ג'ון אנציקלופדיה ווודנה מא פעמיים רבות תונה לוויות. הריבוי העצום וה汇报 שקיים היום בשוק עשי אויל להביך את ההורים והילדים, גדרה מאוד ממדיה ובתיכונה.

"היא נחשבת אחת האנציקלופדיות הטובות בעולם. עם התרחבות הידע במהלך המאות ה-19-ה-20 גודל השימושenganציקלופדיות. צאו לאור כמה אנציקלופדיות לאומיות, לרבות האנציקלופדיה האמריקנית 'אמריקנה' (1829-1833), האנציקלופדיה 'רוס' הצרפתי (1865), האנציקלופדיה הספרדית' (1905-1943), האנציקלופדיה הסובייטית הגדולה' (1926-1927).

הנה הדוגמה עד כמה קשה להפרין בנסיבות של השימוש באנציקלופדיות-תקליטור. קל מאד לחפש בה, למשל בערך ערך ערך לערך ולהפנותו לשונאים, קושם, להעביר את הערך הנדרש למחשב משחק ילדים, לדוגמה ביחס לעובדה על הבתי. זאת האפשרות הנוחה להוציא לאור וחומר שמצוא באנציקלופדיה, וזה כל כך נוח שמשם אפשר להתמכר לכך. ככל הידוע לנו, האנציקלופדיה היישראלית הכללית היא התקליטור האנציקלופדי היחיד שקיים בעברית.

הוא אכן מיועד לילדים קטנים, אבל מתאים מאוד לחטיבת הבניינים ולהתיכן. הערכים אבן הם לעתים ברמה לקסיקלי, ולכך ערכים מצוינים כמו זה הלשון העברית, קרים מילאי שגיאות כמו זה על זמנהך ואספנרטו. אבל התקליטור הזה הוא ההמלצה המתה ביחס שלילי למשיש בביון מהיר וכונן התקליטורים. למי שאין - כדי שיהיה. אני מניחה שתוך כמה שנים בכל בית יימצא אָרְקַּה מחשב ביתי, אלא אם כן תקליטורים, וזה המתנה היפה ביותר שאפשר להתקליטור.

נכון שהתקליטור הזה לא מתקרב ברומו להה שימוש באנציקלופדיה בלחוץ, כמו למשל Encarte של מירקורסופט. התקליטורים האלה בנויים כמטפסים במובן ה叙 מתקדם. בערך קנדרי, למשל, מוצגת לא רק תמונה, אלא אפשר לשמע גם את נאומו. בערך קוונגן, למשל, מקבלים את מפת העיר, ואפשר להדפיס אותה, גם אפשר לשמע את המנון של דנמרק, ואת הגדיה המדוייקת של שם העיר.

התקליטור של כהר הוא העתקה של דפוס ללשון התקליטור ביל' לנצל את השפעת הצום של האפשרוויות החדשנות. וזה בעצם עולם חדש לגמר, אך כיוון שהוא נפלא מעין זה, הקיטים בעולם הגדל, ועוד לא הופק בעברית, התקליטור של כהר מומלץ בהחלה.

למי שאין עדין בבית. כונן תקליטורים, או שרוצה להוספק אליו גם כרכום שאפשר לבחון למטה, או שטח ליקרא לצד השולחן, מומלץ לבחון תקליטור, התקליטור הטוב את המבחן העשיר שקיים היום בשוק

וד נוטליה של הילדות מתmortת ממש. נגד עינינו לטבות הקידמה והטכנולוגיה. החושת התג המתוكة של הילדות, אשר הביאו הביתה את האנציקלופדיה הראונה, מומרת מול עינינו בתקליטור כרכוי האנציקלופדיה כולם.

אם יש חום שבו מודפס על נייר, זהו המתחם של ספרות העין. לא שיש חלחיף בקריה מהטה של כרכי אנציקלופדיה בו אחר זו, אבל לפחות הזרים האחים אין מחרה לאנציקלופדיה על תקליטור. גם באנציקלופדיה על תקליטור, אבל לא הנאות משלה: שונות מהנתן הדפות, אבל לא פחותות מהן.

אנציקלופדיה היא עניין רצני. היא משתמשת במקור יעד סמכותי. מילת הקם, אך כתוב באנציקלופדיה, משמש פטמים רבים סוף סוף בכל וויוכה. אבל השאלה היא תמיד: באיזו אנציקלופדיה כי אנציקלופדיה יכולה גם להפיץ דעתות קדומות, ידע מישן, או חליך, ופרשנות נתונה לוויות. הריבוי העצום וה汇报 שקיים היום בשוק עשי אויל להביך את ההורים והילדים, שלא ידועו במה לבוחר, אבל, מצד אחר, מציע פתיחות: כי אין יותר ידע סמכותי השואב שמתמצב הזה של ריבוי ופתוחות הגי עכשו - ובבתיאת אל-מדף האנציקלופדיות.

■ ■ ■

איו אנציקלופדיה לנקות?

ובכן, לפני שקנינו איזיק לזכור, שאנציקלופדיה לילדיים היא בדיקן כמו כל צורך אחר: מה שטוב לכיותה הראונות של בית הספר אינו מתאים לכינות הגבוחות יותר, ובוודאי שלא להחיבת הבנים ולתיכן. במילים אחרות, למורת שמדובר במקרה יקר למדוי, אי אפשר לעשות כאן קיצורי דרך, ונקונות אנציקלופדיה אחת לכל הכל. בעצם רצוי ומומלץ, שככל בית תהיה יותר מאשר אנציקלופדיה אחת. אך, אם כן, להחליט איו

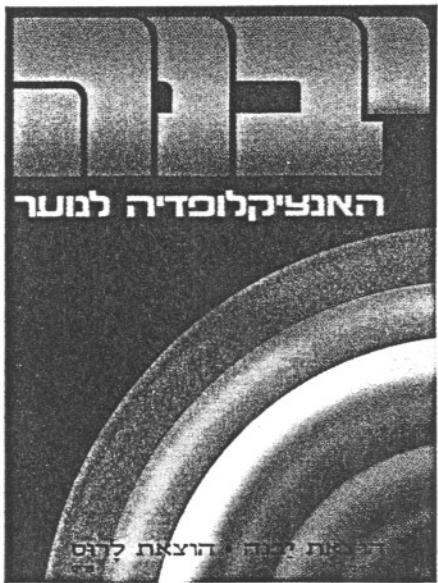
תהייה האנציקלופדיה הראשונה בכיתה? קודם כל לחשוב על עליות ונוחותה השימוש. את הערך הבא, לדוגמא, העתקה היישר מתוך האנציקלופדיה אותה כל הכל. (Carthy, 1992, סי.די.אי. סיטטס 1,046 ש"ח), והה לוטובת כל מי שרצה לדעת מה זאת בכלל אנציקלופדיות.

"מייקץ של מידע תמצית על נושאים כללים או ספציפיים (כגון אחד מענפי הדעת): המידע נסגור בה בד' בערך המובאים בסדר אלfabטי. נסיוונות לסיכון של ידע מקצועי ולרכובו עשו אריסטטו ביוון, מארקוס פורקוס קאטו ומרקוס טרנסטוס וארו ברומ, אבל לא לאנציקלופדיה הראשונה נשבע ספרו של פילינוס הוקן, 'תולדות הטבע' (79-23).

אבל בכל זאת, יש מקום לשאול מדוע הערך הסמנה וכלה לשני עמודים מלאים, ואילו אפלטון לארבע שורות בלבד! אחד העם לא זכה משום מה לערך (גם לא תחת השם אשר נגנברג), וגם לא אברומוביץ' (מנדייל מוכר ספריהם), ואילו אורי אורלב זכה לתיאור ספריו, כמעט ספרים מוכרים לילדים הביגרפיה שלו. לא מעט ספרים מוכרים לילדים לא זכו לעריכות אליהם, ובמיוחד בולט חסרונו של אריאל אופף, שבבל ות שומר לו מקום מיוחד של כבוד בספרות הילדים העברית והרבה ערכיהם על ספרות הילדים נשאלים מהאנציקלופדיה שלו.

■ ■ ■

בנהנזה שהאנציקלופדיה תשמש מקור מרכזי לבניית הידע אצל הילד, יש לבדוק גם האם מצעיתה האנציקלופדיה להסביר על מה שמעוניין את הילד ואני חלק ממערכת הלימודים. שתי האנציקלופדיות של כתר ושל חמיה ייחד לא עשו בכיוון זה מאץ ראוי, והדבר ניכר לדוגמא בהיעדרם של ערכים מתחום הספורט ומתחום המסתה.

מאז כוה ניכר באוקספורד האנציקלופדיה לילדים (ששה כרכים + כרך מפתח + מפה) + כרך מפתח + מפה + קלוטות וידאו. יהושע אורונשטיין, הוצאת ספרים יבנה, 1993. הפתקה מהנדורה העברית: ספרי תל אביב, 1993. 980 ש"ח. כשלוחקים ליד את שבעת הכרכים של האנציקלופדיה הזאת, על אלפיים (2000) עריכה, נדמה תחילה שכן הדשא של אוקספורד רוך יותר. מכל האנציקלופדיות לילדים שראו אור בזמן האחרון, זו hei האנציקלופדיה הנعימה והנוחה ביותר לשימוש. הערכה הגפרטית, היחס בין טקסט לתמונה, הכותרות החרוצות, היחס בין ערך לבין הטקסט האקדמי – עשויים בטוב טעם, ואין ספק שמדובר כאן בהפקה מרובה ממש.

אבל בשמתחללים לקורא את הערכים עצם, חלק מההתלהבות פגה. מצד אחד מתימרת האנציקלופדיה להיות עדכנית מאוד, מודרנית, כמעט אופנתית, וכמעט מצליחה בכך. יש ערכים על מייקל ג'ירדן, מייקל ג'קסון, אריך איינשטיין ומדונה (אבל כמה קשה להגיד מעדקים בערכים בני ימינו ייעדו ג'ירדן וג'קסון, כל אחד מסיבת אחרת). אבל מצד אחר, אינה עומדת במבחן האתימות של אנציקלופדיה: מסירת מידע עדכני באמצעות מינימום של טקסט. בדיקה מידגתית של התוכן של כמה מערכיה מעלה תוצאות עגומות.

מאוד מקום. כך, למשל, הטלבה המופיעה בערך היסטורי, ומשווה בין הנסיבות השונות, מחלוקת להשת Mats חובק עולם על ההיסטוריה כולה, גם באופן משווה גם באוון פרטני.

inanציקלופדיה 2000 רצינית הרבה יותר, אף אפשר שאלה לא הצליח עלייה ארכיטקטונית. בכל הכרכים חסר דפוס ברור של חוסר האחדות של המדע, והוא ניכר במיוחד בפרקם היסטיים. אצל אישים רבים חסרים היחסים חוווניים כמו שנת לידה, או שנת עליה לשפטן, שנת הכתירה וכדומה, וש, בה, לעומת זאת, היחסות נפתח, וגם מחוסר האפשרות לעדכן את הכתוב לאחר מכן לאור. אך השאלה לגבי ייבנה של האנציקלופדיה אינה, האם אפשר לפחות שגייאותה פה קרובות מדי, גולשת כתיבת הערכות ממוגרת ושם הם הם בסוגרת הסבירות), אלא האם במקורה המגבלה, יש היגיון במבנה התהווות שבסביבה, וגם אידיאולוגית. ורק הตอน הדיקטני הופך למכשלה מסוימת.

האנציקלופדיות לילדים. כל אנציקלופדיה נבחנת בראשותם של מעריכים כלולים ושמונם בכוללים בה, באינפורמציה המופיעה בכל אחד מהערכים וביחס בינוין, כמו גם בominator של הידע, בנוחות השגתו ומידת העדכון שלו.

כמו כן, שבניגוד לאנציקלופדיה אלקטронית, באנציקלופדיה של ניר לא ניתן לעדכן את המידע בתדירות הרצוייה, וה מידע הנכלל בו הופך לא אחת למושון עוד בטרם יצא הערךם קרובות, למושון ערך באנציקלופדיה, גם בטופה הקפנית ביזה, הרבה אידיאוקטים, הנובעים גם מהאזור לדוחס הרבה מאד אינפורמציה לתוכה מינימום של נפת, וגם מחוסר האפשרות לעדכן את הכתוב לאחר מכן לאור. אך השאלה לגבי ייבנה של האנציקלופדיה אינה, האם אפשר לפחות שגייאותה פה קרובות מדי, גולשת כתיבת הערכות ממוגרת ומחייבת הידע התהווות שבסביבה, וגם מבחינת הזרקן שלה, ככלומר תלמיד בנסיבות השונות של בית הספר.

בתיאור ביוגרפי של נשים הן מוזכרות באמצעות שמן הפרט. על "נורית זרחי" מדובר כנורית, ועל "ימיימה טשרנובי" אבידר" כימימה, ו"אנדה עמיר" היא אנדה, אבל "יהודית עמייחי" הוא יהודה עמייחי, "נתן זך" הוא זך או נתן זך, "חיים נחמן ביאליק" הוא ביאליק, ורק את "טשרניחובסקי" המשכנ מורידים, כמו תמיד, בדרגה, והוא הופך לשאול

חלק גדול מהליקויים באנציקלופדיה 2000 נובע מכך שהציגו להתחאים את הטקסט לקורא היישראלי, הצעיר, הופך ל'יהודי' הטקסט בכל מהירות. הדבר ניכר בהציגו של תipsisות של הנגע להיסטוריה היהודית ופונדנטלייטיות בכל הנוגע להיסטוריה היהודית והכללית, בהעדפה של ידעמושכל ומומחו על פני המחקר החדשני יותר ובהיצמדות לנקודת המבט היהודיuite באופן שהופך את האנציקלופדיה לפְּרוֹבּוֹנִיצְיָאלית. לעומת זאת, האנציקלופדיות באופן שהופרשות בקביעות עדמות פוליטיות באופן מופרש.

למשל, בערך הארוד מואוד המוקדש לאינטיפאדה, נאמר שבלחמה ששת הימים "אבדו למדינתה ערבית השתתפות" (ההדגשה שליל). בערך נלווה לו מופיע הערכה על התקשרותו, ומסופר על הנזק שסייעו האינטיפאדה גרם למדינת ישראל, תוך הקביעה הדמוגטית, ש'סידנות אחרות, הנזק האנתקות אף הן בבעיות דומות, פשוט איןן מתרירות לטוליוזה לצלם". המקור לנחותונים המובאים בערך אנס דובר צה"ל, אלא מכון עופדה' בחברון(!). המגמה הישראלית מודרנית של הטקסט בולטת, כמובן, בערכים שהווסף לאאנציקלופדיה. יש לברך על כך שסופרים עבריים זכו לערכים,

כל העולם כולו – האנציקלופדיה המאורית לילדים (עורק ראשי: יין פדר. שירה כרכים, כתה, 890 ש"ח). מיועדת לכתות הראשות של בית הספר. האנציקלופדיה של "כתר" מתאפיינת בסיכון להציג את המידע כשלוב בין הרכה מודרנית ויזואלי לטקסט מילולי. העימוד הגרפי בניו טקסט של מחשב, בלי שהנרי יכול להתחזרות כמו מסך של מחשב, בחלק מייצרי הטענות במידע אפילו בחילק מייצרי הטענות במידע אקלטוני. הציגו כזו של הטקסט המילולי מזכירה חבורות קומיקס יותר מאשר אנציקלופדיה, והמידע הנמסר הוא על מנת מפורח ומובליל ואפילו לקורא המבוגר קשה לעשוש בו סדר. תושמת הלב הרבה שהזקקה לעיצובו הגרפי באה על חשבון היקף הדול של הערכים (מדובר ב-500 ערכים ראשיים בלבד), המגון הדול שליהם, ואיכותם ומתחם המksamוטה היהודית. מואוד לא מומלץ.

אנציקלופדיה 2000 (עורק ראשי: חייעם פדן, 14 כרכים + כרך של מפתח כללי, 860 ש"ח). כאן הערכים כתובים באופן רציני ועמוק, ובסיסים, כמו מרבית האנציקלופדיות האחרות, על תרגום של אנציקלופדיה שזכה לאור בחו"ל, והותאמת לקורא העברי הצער. העיצוב הגרפי נים מואוד, השימוש בטבלאות מעוללה ומצלחת למסודר הרבה מאד מיעט, תוך ניצול של מעת

מתאמת במקורה לקובואן 2000

כיאליק הוא ביאליק, ורק את טשרנווחובסקי המסקן, מוריידם, כמו תמייז, בדרגה, והוא הופר לשאל.

בקטלות הויזידאו שמלות לאנציקלופדיות אוקספורד אין בשורה. יש כאן ערכים קצריים מאוד, שמסבירים מעט, ואינם מתרכבים אפילו קצת למה שהרגלנו לראות בסדרות השונות על טبع ומדוע. בקצרה – החוצה גמורה של המדויים.

יבנה – האנציקלופדיה לנעור (בנדולרט, תל אביב-יפו, 15 כרכים + כרך מפתח, 1080, ש"ה שביע הספר), מכל האנציקלופדיות שנבדקו לצורך הכתיבה, זו הטובה ביותר. אילו היה לא אפשרות לקנות הביתה האנציקלופדיה אחת בלבד של נייר, אין ספק שהיתה הייתה בוחורתה. מרביה הערכים שנבדקו כוכנים ברובם הגדול, גם מבחינות מבן מבחן התגדרת הנושא המוצג, וגם מבחן התגדרת הערך. בדרך כלל מתאפיינים הצעת הערכות במיוחד בתחום מדעי האדם, בהבנה בין עיקר לטפל, אם כי כאן יש לא אחת חוויה על שגיור טופולות, והצעה של עניינים שונים במהלך התקופות.

אלאן

לא מעת עריכים נשפטו מושם מה, ויש לנו שדבר יבוא על תיקונו. אין ערך נפרד לאנגלית האיסלנית, וגם לא לעברית, או לישון העברית. אבל, מה שחשוב הוא, שטוטן של הערכים אין פטרוני ואני מתילך, ובמקרים רבים של שמור התואר, המאפיין למרובה הצער את כי האנציקלופדיות האחרות, מובא כאן חישית הרוב מיד.

רוב הספרים הישראלים זכו לערכים, החיב לבנקו וכשבתו, ולה ביטן נפנ'. מדרינה לא כתה לערך, אבל משחקי הספורט השונים מתחארים בערכים מפורטים אינפורטטיביים. השפה ניסינו אויל לשבח לעדכו את הערים. הספר להזכיר את הסכם השלום ואת חיזצת הד בין רבי לערافت, ואילו בSEGREGATION של ערך אינפורטטיבי ענייני מאד. אבל בדור שאנציקלופדיה של נייר עולם לא תחרה בתקליטור אפשרויות העדכן וצריך לקות, מאד, שיבנה חילטו להוציא או האנציקלופדיה שליהם גם על גבי תקליטור.

מכורות מאד בשוק זו שתי אנציקלופדיות שפעם היה לנו ממש מונגול: אובי וברטניך אבל דומה שบทחרות עם האנציקלופדיות החדשניות יותר יין עכשו על התחרותן.

■ ■ ■

עכשו צרך לפחות (אולי לкопות) שתוך כד מריבה טיוויליניה בהה לי יש לארים, צליין בריטניה, צליין – אוקספורד, וכדומה, ואילו יישו עריכים וידע. אם כך יקרה, הרי מתקפה האנציקלופדיות שירדה עליינו היא תופעה ראוי להתשומת-לב. וזאת איפלו שהיא מוכירה א' הסיטור על יהודוי המגע לכפר קון מבר אי' חנות כבר יש בו כדי לפחות עד אחת דומה לא אין ספק שאנציקלופדיות שיזכו להצלחה ישלו כל מרכז בקביעת הדעת של הישראלית במוצע במסכמה דורות.

אלוי זוזי מלחתת המאסף נגד התקליטורי ואולי צירוף מקרים. בכל מקרה, עצם העבד שקיים 'שוק חופשי' של אנציקלופדיות הי' כשלעצמה תופעה שיש לברך עליה. צרך גן להעיר את ההעה, בעידן של התקליטור, בהתפתחויות בתחום מאגרי המידע ישיגו א' עלם הבידוי, להציג אנציקלופדיה 'בנש' אין ספק שבכל בית דרכיה להציגו יות מאנציקלופדיות אחרות, ובפעם הראשונה כמו קיימת האפשרות לבחון בין כמה אנציקלופדיות מיום ועדות לתוצאות הראשונות של בית-הספר במצב אידייאלי שבו בכל בית היה יות מאנציקלופדיה אחת, ניתן היה לעודד בתחום הלימוד את ההשווה בין מוקרות המידע השוני שקשה להפריז בחשיבותה, שכן, עידן שנ' השליטה בעידן היא שליטה בכוח, הדבר המסתובב ביותר הוא רכישת מונופול על הידע. ג' האנציקלופדיות הבא עליינו לטובה מהו תרוכ' החשובה למגנעת הייחזרות של מונופול כזה. ■

"יבנה – האנציקלופדיה לנעור", מכל האנציקלופדיות שנבדקו לצורך הכתיבה, זו הטובה bijouter. אילו היה היה לי אפשרות לקנות הביתה האנציקלופדיה אתה בלבד של נייר, אין ספק שהייתי בוחרת בה

בשם תואר ובעהרכות חסרות שחר. ורק מתחל הערך על ויזיר, לדוגמא, כטיפור שאבוי היה בנו של בונה נגנים עני, כל לומר מילה על המוטיקה שלו, ואילו הערך היטלר נפתח, לא פחות ולא יותר, באמירה שכשהיה 'בן ארבעת התכוניות' – ונמש ולא הצליח לסיסים את למדוי התכוניות – עסוקים בשאלות כמו משמעות החיים, ואילו הדום בנו עימות שבורות, אלה הן רק מעת דוגמאות. הכל.

על האחים גרים נאמר, שעברו מכפר לכפר ומעירה לעיירה אספו את סיורי העם. כל חוקר מתחילה של פולקלור מכיר היום את הסיפור האמייח שמאחורי עברות האיסוף של האחים גרים, שכבר כונתה לא אחת 'התרמית הגדולה של מחקר הפולקלור'. הדעות לא תלוות על כך שהאחים גרים שינו סיפורים כדי להציגו מסורת לאומיות-גרמנית ולתגן את הלשון הגרמנית. כותב הערך באנציקלופדיה הוא מונט שמע כבר על כ, שואהים גרים שנעו את הספרים, אך ההסרה שהוא נתן לך (כדי שהקוראים הנה מות ויתר) אין בינו לבן נסונים לפרך מסורת שתתאים לערכי תקופתם דבר וחיזי דבר.

אין פירוש הדבר, שאין עריכים נכונים וטובים, אבל חסנה מאוד הגדרת הנושא המוצג, ובולט הניסין לבנות שיש סיורי דל מאד, מבחינת תוכנו והעניןיות שלו, כפיו על כך עשיר השיח

אחד מאוקספורד, לוים קרול שם, לא היה כותב על ידיו של קרול דין לדיל, כאיל הוא dean השם הפרטי. אין ניכרת אוחלה די של המתרגם העורך, אבל את הערך העולב כתוב מלומד אוקספורדי, ואוי לבושה.

■ ■ ■

וקחו ערך כמו ספרים; אין כאן מילא על מעמד הספר במרוצת ההיסטוריה, אבל כוותב שטורים הם האנשים שכותבים ספרים [...] יש ספרים [...] שכותבים רק ספר אחד [...] יש ספרים [...] שכותבים ספרים הרבה הרבה [...] כמו גאל מוסינזון וגליליה רוק-פדר (שהיה משלוני). ועוד מוספר שיש ספרים הכותבים ביד ואחרים במעבד תמלילים, אחדים בישיבה, ואחרים בעמידה. ועל פילוסופים, כתוב, שהם עוסקים בסوالות גדולות כמו משמעות החיים, ואילו הדום בנו עסוקים בשאלות פחות שאפנויות כמו האפן בו בני אדם משתמשים בראיניות ובAMILIM. זה בערך הכל.

על האחים גרים נאמר, שעברו מכפר לכפר ומעירה לעיירה אספו את סיורי העם. כל חוקר מתחילה של פולקלור מכיר היום את הסיפור האמייח שמאחורי עברות האיסוף של האחים גרים, שכבר כונתה לא אחת 'התרמית הגדולה של מחקר הפולקלור'. הדעות לא תלוות על כך שהאחים גרים שינו סיפורים כדי להציגו מסורת לאומיות-גרמנית ולתגן את הלשון הגרמנית. כותב הערך באנציקלופדיה הוא מונט שמע כבר על כ, שואהים גרים שנעו את הספרים, אך ההסרה שהוא נתן לך (כדי שהקוראים הנה מות ויתר) אין בינו לבן נסונים לפרך מסורת שתתאים לערכי תקופתם דבר וחיזי דבר.

אין פירוש הדבר, שאין עריכים נכונים וטובים, אבל חסנה מאוד הגדרת הנושא המוצג, ובולט הניסין לבנות שיש סיורי דל מאד, מבחינת תוכנו והעניןיות שלו, כפיו על כך עשיר השיח